

Finansutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om inkomstskatteskalan för 2022 samt till lagar om ändring och temporär ändring av inkomstskattelagen och om ändring av vissa andra skattelagar

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om inkomstskatteskalan för 2022 samt till lagar om ändring och temporär ändring av inkomstskattelagen och om ändring av vissa andra skattelagar (RP 142/2021 rd): Ärendet har remitterats till finansutskottet för betänkande.

Motioner

I samband med propositionen har utskottet behandlat följande motioner:

- lagmotion LM 34/2019 rd Vilhelm Junnila saf m.fl. Lagmotion med förslag till lag om ändring av 127 a § i inkomstskattelagen
- lagmotion LM 50/2020 rd Kai Mykkänen saml Lagmotion med förslag till lag om ändring av 127 a och 127 b § i inkomstskattelagen
- lagmotion LM 60/2020 rd Ville Tavio saf Lagmotion med förslag till lag om ändring av 127 a och 127 b § i inkomstskattelagen
- lagmotion LM 62/2020 rd Sari Sarkomaa saml m.fl. Lagmotion med förslag till lag om ändring av 127 a och 127 b i i inkomstskattelagen
- lagmotion LM 72/2020 rd Peter Östman kd m.fl. Lagmotion med förslag till lag om ändring av 127 a och 127 b § i inkomstskattelagen
- lagmotion LM 32/2021 rd Ville Tavio saf Lagmotion med förslag till lag om ändring av 125 § i inkomstskattelagen
- åtgärdsmotion AM 53/2020 rd Ari Koponen saf Åtgärdsmotion om temporär höjning av hushållsavdragets maximibelopp och ersättningsprocent
- åtgärdsmotion AM 82/2020 rd Sanna Antikainen saf m.fl. Åtgärdsmotion om att göra datorservice på distans hushållsavdragsbar
- åtgärdsmotion AM 85/2020 rd Minna Reijonen saf Åtgärdsmotion om att skicka Skatteförvaltningens blankett för hushållsavdrag tillsammans med den förhandsifyllda skattedeklarationen till personer över 65 år
- åtgärdsmotion AM 123/2020 rd Mikko Savola cent m.fl. Åtgärdsmotion om att göra det möjligt att få hushållsavdrag för arbete som utförs av ens egna barn och barnbarn
- åtgärdsmotion AM 130/2020 rd Sari Sarkomaa saml m.fl. Åtgärdsmotion om att införa ett direkt stöd som kompletterar hushållsavdraget och som är avsett för de låginkomsttagare över 75 år som köper hushållstjänster.

Betänkande FiUB 16/2021 rd

Beredning i delegation

Ärendet har beretts i finansutskottets skattedelegation.

Sakkunniga

Delegationen har hört

- konsultativ tjänsteman Timo Annala, finansministeriet
- finansråd Filip Kjellberg, finansministeriet
- specialsakkunnig Antti Sinkman, finansministeriet
- regeringsråd Vilppu Talvitie, jord- och skogsbruksministeriet
- överinspektör Markus Kautto, Skatteförvaltningen
- forskarprofessor Tuomas Kosonen, Statens ekonomiska forskningscentral
- professor Mikael Hildén, Finlands miljöcentral
- ledande expert Saara Tamminen, Jubileumsfonden för Finlands självständighet Sitra
- specialsakkunnig, företrädar Bilimportörerna och -industrin Hanna Kalenoja, Autoalan Keskusliitto ry
- skatteexpert Lauri Lehmusojä, Finlands näringsliv rf
- ledande skatteexpert Emmiliina Kujanpää, Centralhandelskammaren
- direktör Timo Sipilä, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK
- skattepolitisk expert Niko Pankka, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf
- skatteexpert Laura Kurki, Företagarna i Finland rf
- chefsekonöm Mikael Kirkko-Jaakkola, Skattebetalarnas Centralförbund rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- kommunikationsministeriet
- miljöministeriet
- Akava ry
- Kaasuautoilijat ry
- STTK rf
- Biokretslopp och Biogas Finland rf
- Finlands Fastighetsförbund rf.

Inget yttrande av

- arbets- och näringsministeriet.

PROPOSITIONEN OCH MOTIONERNA

Propositionen

I propositionen föreslår regeringen att det stiftas en lag om inkomstskatteskalen för 2022. Lagförslaget innehåller en progressiv inkomstskatteskala för förvärvsinkomster som tillämpas vid statsbeskattningen. Skalans inkomstgränser höjs med cirka 3,0 procent.

Betänkande FiUB 16/2021 rd

Inkomstskattelagen ändras så att arbetsinkomstavdragets högsta belopp samt inflödes- och minskningsprocenten liksom grundavdragets högsta belopp vid kommunalbeskattningen höjs.

Det föreslås att hushållsavdraget för avstående från oljeuppvärmning höjs så att maximibeloppet höjs från 2 250 euro till 3 500 euro och den avdragbara procentuella andelen av kostnaderna höjs från 40 procent till 60 procent när det gäller arbetsersättningar och från 15 procent till 30 procent när det gäller löner. Ändringen är temporär och ska gälla 2022—2027. Dessutom föreslås det att motsvarande höjning ska gälla hushållsavdrag som beviljas på basis av hushållsarbete, omsorgsarbete och vårdarbete 2022 och 2023.

Det föreslås att beskattningsvärdet för tjänstebilar sänks med 85 euro i månaden i fråga om de bilar vars koldioxidutsläpp enligt 10 § 1 mom. i bilskattelagen är minst 1 och högst 100 gram per kilometer. Det är fråga om en temporär skattesubvention för åren 2022—2025.

Det föreslås att räntorna på den skuld som hänför sig till förvärv av en andel av en samfällad förmån som används för inkomstens förvärvande ska vara avdragsgilla ränteutgifter.

Det föreslås att skogsavdraget ändras så att samfällda skogar i fortsättningen ska ha skogsavdragsrätt på basis av skog som förvärvats under skatteåret 2022 eller därefter endast om minst hälften av andelarna i dess delägarlag vid utgången av skatteåret ägs av fysiska personer eller dödsbon.

Det föreslås att lagen om källskatt för löntagare från utlandet ändras så att källskatten på löneinkomst ska vara 14,5 procent om det på löneinkomst ska betalas kommunalskatt till en kommun i landskapet Åland.

Det föreslås att lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi preciseras till följd av den ändring som redan gjorts i upphandlingslagen.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2022 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2022. Det föreslås att bestämmelsen om hushållsavdrag ska gälla till utgången av 2027 och bestämmelsen om sänkt beskattningsvärde för tjänstebilar ska gälla till utgången av 2025.

Lagarna tillämpas första gången vid beskattningen för 2022. Bestämmelserna i 7 § i lagen om källskatt för löntagare från utlandet ska dock på ansökan av den skattskyldige tillämpas på löneinkomster som betalats för 2020 och 2021.

Lagmotionerna

I lagmotionen med förslag till lag om ändring av 127 a § i inkomstskattelagen (LM 34/2019 rd) föreslås det att periodisk service och årsservice samt däckarbeten för personbilar ska utgöra utgifter som berättigar till hushållsavdrag.

Betänkande FiUB 16/2021 rd

I lagmotionen med förslag till lag om ändring av 127 a och 127 b § i inkomstskattelagen LM 50/2020 rd föreslås att hushållsavdraget höjs från nuvarande 40 procent till 60 procent av ersättningen för arbete och från 15 procent till 40 procent av den utbetalda lönen. Dessutom föreslås det i motionen att skattestödets maximibelopp höjs från nuvarande 2 250 euro till 5 000 euro. Vidare föreslås det att den nuvarande självriskandelen på 100 euro slopas.

I lagmotionen med förslag till lag om ändring av 127 a och 127 b § i inkomstskattelagen LM 60/2020 rd föreslås det att hushållsavdragets maximibelopp höjs från 2 250 euro till 2 400 euro. Dessutom ska den avdragbara procentuella andelen av kostnaderna höjas från 40 procent till 50 procent när det gäller arbete och från 15 procent till 20 procent när det gäller löner.

I lagmotionen med förslag till lag om ändring av 127 a och 127 b § i inkomstskattelagen LM 62/2020 rd föreslås det att skattestödet för skattskyldiga som fyllt 75 år höjs från nuvarande 40 procent till 70 procent av arbetets andel, att maximibeloppet för skattestödet höjs från nuvarande 2 250 euro till 2 400 euro och att den nuvarande självriskandelen på 100 euro slopas.

I lagmotionen med förslag till lag om ändring av 127 a och 127 b § i inkomstskattelagen LM 72/2020 rd föreslås det att hushållsavdraget återställs till den nivå som det var på ännu 2019. Hushållsavdragets maximibelopp höjs då till 2 400 euro och avdragets andel i arbetsersättningarna höjs till 50 procent och i lönerna till 20 procent.

I lagmotionen med förslag till lag om ändring av 125 § i inkomstskattelagen LA 32/2021 rd föreslås det att VI avd. 1 kap. 125 § 1 mom. i inkomstskattelagen ändras så att både arbetsinkomstavgiftens maximibelopp och minskningsprocenten höjs.

Åtgärdsmotionerna

I åtgärdsmotionen om temporär höjning av hushållsavdragets maximibelopp och ersättningsprocent AM 53/2020 rd föreslås det att regeringen vidtar åtgärder för att höja hushållsavdragets maximibelopp och ersättningsprocent.

I åtgärdsmotionen om att göra datorservice på distans hushållsavdragsbar AM 82/2020 rd föreslås det att regeringen vidtar åtgärder för att datorservice där den utrustning som underhålls finns hemma hos personen eller i en fritidsbostad och servicen sköts med hjälp av distansförbindelse ska berättiga till hushållsavdrag.

I åtgärdsmotionen om att skicka Skatteförvaltningens blankett för hushållsavdrag tillsammans med den förhandsifyllda skattedeklarationen till personer över 65 år AM 85/2020 rd föreslås det att regeringen vidtar åtgärder för att Skatteförvaltningen tillsammans med den förhandsifyllda skattedeklarationen ska skicka en hushållsavdragsblankett till personer över 65 år.

I åtgärdsmotionen om att göra det möjligt att få hushållsavdrag för arbete som utförs av ens egna barn och barnbarn AM 123/2020 rd föreslås det att regeringen vidtar åtgärder för att möjliggöra hushållsavdrag för arbete som utförs av den skattskyldiges egna barn eller barnbarn.

Betänkande FiUB 16/2021 rd

I åtgärdsmotionen om att införa ett direkt stöd som kompletterar hushållsavdraget och som är avsett för de låginkomsttagare över 75 år som köper hushållstjänster AM 130/2020 rd föreslås det att regeringen vidtar åtgärder för att personer som har fyllt 75 år och som köper hushållstjänster och vars förvärvsinkomstskatter inte räcker till för att göra hushållsavdraget ska ha rätt till ett direktstöd på högst 1 200 euro på det sätt som presenteras i Sitras utredning om hushållsavdraget som stöd i vardagen (på finska, s. 7—8), som publicerades i maj 2015.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Utskottet tillstyrker lagförslaget, men med ändringar. Ändringen gäller ikraftträdandet av bestämmelsen om avdragsgilla ränteutgifter. Ikraftträdandet tidigareläggs med ett år.

Propositionen innehåller förslag till lag om inkomstskatteskalen för nästa år och ändringar i skattegrunderna för förvärvsinkomster. Dessutom görs enskilda ändringar i inkomstskattelagen, lagen om källskatt för löntagare från utlandet och lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi. De viktigaste förslagen till ändring av inkomstskattelagen gäller hushållsavdraget och beskattningsvärdet för tjänstebilar.

Dessutom föreslås det bestämmelser om att räntorna på den skuld som hänför sig till förvärv av en andel av en samfällid förmån ska vara avdragsgilla ränteutgifter och om en avgränsning av rätten till skogsavdrag för samfällida skogar.

I det följande tar utskottet i korthet upp de viktigaste ändringsförslagen. Utskottet har inga kommentarer till de tekniska justeringar som föreslås i de andra lagarna.

Beskattningen av förvärvsinkomster

De föreslagna ändringarna i skattegrunderna bygger på de skattepolitiska riktlinjerna i regeringsprogrammet för statsminister Sanna Marins regering och på de beslut som fattades vid vårens ramförhandlingar och höstens budgetförhandlingar. Enligt regeringsprogrammet driver regeringen en aktiv och ansvarsfull finanspolitik som dimensioneras enligt konjunkturläget.

De ändringar som nu föreslås väntas minska skatteintäkterna med allt som allt cirka 578 miljoner euro varav kommunernas andel, 225 miljoner euro, ska kompenseras fullt ut. Fokus ligger på att hindra att beskattningen av arbete skärps. Dessutom innehåller propositionen ett beslut om förlängning av solidaritetsskattens giltighetstid.

Justeringen enligt förtjänstnivåindexet i grunderna för förvärvsinkomstskatten beräknas minska skatteinkomsterna med cirka 520 miljoner euro, varav statens andel enligt inkomstskatteskalen är sammanlagt cirka 294 miljoner euro, andelen av höjningen av arbetsinkomstavdraget cirka 175 miljoner euro och andelen av höjningen av grundavdraget cirka 51 miljoner euro. Vid sakkunnigutfrågningen ansågs den så kallade indexjusteringen av skattegrunderna för förvärvsinkomster vara en understödjande åtgärd för att förhindra att beskattningen av förvärvsinkomster skärps till följd av inflationen. När den så kallade solidaritetsskatten hålls oförändrad uppskattas detta öka

Betänkande FiUB 16/2021 rd

skatteinkomsterna med cirka 105 miljoner euro jämfört med att solidaritetsskatten skulle slopas helt och hållet.

Utskottet framhåller att de föreslagna ändringarna i beskattningsgrunderna lindrar beskattningen av löner i alla inkomstklasser i enlighet med tabellen i propositionen. I tabellen sammanställs de sammanlagda konsekvenserna av de ändringar i beskattningsgrunderna som föreslås för 2022. Beskattningen lindras i alla inkomstdeciler, och effekten är relativt sett störst i inkomstdecilerna 6—9. Propositionen bedöms öka inkomstskillnaderna något.

De nämnda ändringarna i beskattningsgrunderna lindrar löntagarnas beskattning i alla inkomstklasser. Samtidigt konstaterar dock utskottet att beskattningen av arbete lindras för dem som tjänar mer än 15 000 euro per år, när man beaktar förändringarna i löntagarnas avgifter av skattenatur och den ökade inkomstnivån. Den skärpta beskattningen av arbete för dem som tjänar högst 15 000 euro per år beror på att löntagarnas avgifter av skattenatur stiger. För medelinkomsttagare lindras beskattningen med cirka 0,15 procentenheter och högst med cirka 0,2 procentenheter.

Utskottet anser att skattelättnaderna allmänt taget är väl riktade och att de föreslagna ändringarna i skatteskalen och inkomstskattelagen är motiverade. Den klart kännbaraste ändringen är att maximibeloppet för arbetsinkomstavdrag höjs från 1 840 euro till 1 930 euro. Dessutom föreslås det att avdragets inflödes- och minskningsprocentsatser ändras så att avdraget också i fortsättningen tydligare riktar sig till låg- och medelinkomsttagare. Utskottet anser att detta är en bra lösning med tanke på köpkraften. Justeringen av skatteskalen i samtliga inkomstklasser kan likaså anses vara en stor ändring.

Utskottet anser att solidaritetsskatten är motiverad i det rådande ekonomiska läget. Den flyttar över en del av skattebördan till den högsta inkomstdecilen och är i linje med den allmänna principen om skattebetalningsförmåga.

Hushållsavdraget

De ändringar som görs i hushållsavdraget baserar sig både på regeringens skattepolitiska riktlinjer och på de beslut som fattades vid vårens ramförhandlingar. I regeringsprogrammet kom regeringspartierna överens om att genom ett separat åtgärdsprogram sporra ägarna till oljeuppvärmda fastigheter att övergå till andra uppvärmningsformer under 2020-talet. I anslutning till detta beslutade regeringen vid ramförhandlingarna att ersättande av uppvärmningssystem som baserar sig på fossil energi ska stödjas också genom skattelösningar. Vid ramförhandlingarna drog regeringen också upp riktlinjer för ett tvåårigt försök för att bedöma hushållsavdragets sysselsättningseffekter.

De ändringar som gäller hushållsavdraget understöddes i huvudsak vid utskottets sakkunnigutfrågning. Det föreslogs enskilda ändringar i lagförslaget: Det ansågs att den temporära höjningen ska utsträckas till allt arbete som berättigar till hushållsavdrag. Dessutom påtalades missförhållandet att bostadsaktiebolag inte beviljas avdrag vid renoveringar.

Genom att höja hushållsavdraget i samband med att oljeuppvärmning slopas strävar man efter att uppmuntra och stödja människorna att avstå från oljeuppvärmning och att övergå till ett annat

Betänkande FiUB 16/2021 rd

uppvärmningssystem än ett system som använder fossila bränslen. Målet är att ombyggnadsarbetena ska kunna fortsätta med stöd av hushållsavdraget efter att de stöd som fås via Finlands program för hållbar tillväxt upphört. Utskottet betonar dock att också stöd som beviljas via beskattningen ska vara kostnadseffektiva.

I fråga om hushållsarbete, omsorgsarbete och vårdarbete är det fråga om ett tvåårigt försök för bedömning av hushållsavdragets sysselsättningseffekter, och när försöket avslutats ska det göras en separat undersökning om konsekvenserna. Utskottet anser att försöket behövs och fyller sitt syfte. Den modell som föreslås i propositionen och den planerade tidpunkten är enligt utskottet tillräckliga och garanterar också tillräckligt snabba åtgärder för en eventuell utveckling av hushållsavdraget.

Utöver de ändringar som nu föreslås beslutade regeringen vid budgetförhandlingarna att hösten 2021 inleda en utredning om hur hushållsavdraget kan utvidgas till att omfatta även andra energirenoveringar samt renoveringar som husbolag låter göra. Dessutom är avsikten att utreda hur hushållsavdraget kan utvecklas så att det sporrar till reparationstjänster och reparationsrenoveringar, förlänger byggnaders och materials livslängd, förbättrar energieffektiviteten eller på något annat sätt stöder kretsloppsekonomin och minskningen av utsläppen. Utredningsarbetet ligger i startgroparna och ska i enlighet med regeringens beslut slutföras före utgången av februari 2022.

Utskottet stöder regeringens riktlinjer och utredningen om att utvidga hushållsavdraget till att omfatta även renoveringar som husbolag låter göra. Likaså är det motiverat att utreda om man vid sidan av hushållsavdraget kan införa ett stödssystem där också de låginkomsttagare som inte betalar skatt kan dra nytta av en liknande förmån.

Utnyttjandet av hushållsavdraget förutsätter att skatt betalas, vilket är problematiskt när det gäller skattskyldiga med låga inkomster. Utskottet anser det viktigt att det stöd som beviljas genom hushållsavdraget riktas socialt rättvist och så jämnt som möjligt i olika inkomstdeciler.

Utskottet anser det också viktigt att ensamboende beaktas i utvecklingen av hushållsavdraget. I ett hushåll med två personer ger arbete som berättigar till avdrag rätt till dubbelt avdrag jämfört med ensamstående. Utskottet anser att avdragssystemet bör behandla olika familjeformer på ett mer enhetligt sätt än i nuläget.

Slutligen påminner utskottet om den ändring som infördes 2005, enligt vilken hushållsavdraget även gäller arbete som utförts i en bostad som används av den skattskyldiges föräldrar eller far- och morföräldrar. För arbete hos en mindre bemedlad förälder kan avdrag göras i beskattningen av ett vuxet barn som betalar skatt, när barnet har betalat arbetskostnaderna och de övriga avdragsvillkoren uppfylls.

Enligt uppgift har de hushållsavdrag som gjorts för arbete hos föräldrar eller far- och morföräldrar under skatteåren 2018—2019 utgjort cirka 2 procent av beloppet av alla hushållsavdrag och cirka 3 procent av antalet skattskyldiga. Antalet kan enligt utskottet anses vara litet, och därför är det viktigt att bedöma om användningen kan utökas genom mer omfattande information och genom anvisningar från Skatteförvaltningen. Informationens och anvisningarnas betydelse accen-

Betänkande FiUB 16/2021 rd

tueras när det görs successiva ändringar i systemet, också när ändringarna innebär ett steg tillbaka till tidigare praxis. Utskottet påminner i detta sammanhang också om att ett bra skattesystem förutsätter klarhet, enkelhet och konsekvens.

Utskottet understryker vikten av uppföljning. En tillräcklig uppföljning och konsekvensbedömning säkerställer att det stöd som beviljas genom hushållsavdraget är kostnadseffektivt och fördelas på ett socialt rättvist sätt. Med hjälp av uppföljningen kan man också bättre ingripa i eventuella missförhållanden i avdragssystemet eller i en ojämn fördelning av stödet bland annat i olika inkomstdeciler.

Sänkning av beskattningsvärdet för tjänstebilar

De sakkunniga förhöll sig i huvudsak positivt till den föreslagna ändringen, enligt vilken beskattningsvärdet för en tjänstebil sänks med 85 euro per månad för bilar vars koldioxidutsläpp under körning är minst 1 och högst 100 gram per kilometer. Det är fråga om en temporär skattesubvention för åren 2022—2025. Genom en redan genomförd ändring minskas beskattningsvärdet för nollutsläppsfordon med 170 euro 2021—2025.

Förslagen om att sänka beskattningsvärdet för tjänstebilar baserar sig på beslut vid regeringens ramförhandlingar. Regeringen fastställde att beskattningsvärdet för alla eldrivna tjänstebilar och utsläppssnåla tjänstebilar ska sänkas: Sänkningen är 85 euro i månaden i stället för 170 euro och tillämpas åren 2022—2025. Vid utskottets sakkunnigutfrågning uttrycktes dock oro över att sänkningen av bilförmånens värde verkar ha små konsekvenser för utsläppen, och att skatteinkomsterna sänks kraftigt i förhållande till den uppskattade utsläppsminskningen.

Utskottet instämmer i det som framfördes vid utfrågningen av sakkunniga om att konsekvensbedömningen av bilförmånen innehåller stora osäkerhetsfaktorer, eftersom beteendeeffekterna och utvecklingen av antalet utsläppssnåla bilar och elbilar och deras pris under de närmaste åren är mycket osäker. Således är det svårt att bedöma propositionens slutliga konsekvenser. Utskottet betonar också att också stöd som beviljas via beskattningen ska vara så kostnadseffektiva som möjligt.

Utskottet anser det möjligt att den föreslagna utvidgningen av skattesubventionen till att omfatta lågutsläppsbilar i nuläget skulle försvaga incitamentet att välja en renodlad elbil som tjänstebil, trots att också det alternativet är skattesubventionerat. En renodlad elbil är dock ännu inte ett verkligt alternativ för alla som har rätt till en tjänstebil, och syftet med den nu föreslagna ändringen är att uppmuntra till att i dessa situationer välja en utsläppssnål bil i stället för en bil som drivs med enbart bensin eller diesel. Utskottet anser således att propositionen som helhet betraktat och som en lösning under en övergångsperiod är motiverad. Dessutom påminner utskottet om att den el som arbetsgivaren betalar på arbetsplatsen eller vid offentliga laddningsstationer inte påverkar värdet av förmånen att använda bilen, vilket sporrar arbetstagaren att i hybridbilar använda el i stället för bensin.

Vid sakkunnigutfrågningen föreslogs också en ändring i avgränsningen av den sänkta bilförmånen. Enligt förslaget skulle alla nya gasdrivna bilar omfattas av skattesubventionen. Utskottet är medvetet om problemen med att fastställa gränsvärden.

Betänkande FiUB 16/2021 rd

Propositionens definition av en utsläppssnål bil baserar sig på den metod för mätning av koldioxidutsläpp från bilar som används för närvarande och som även i övrigt används vid beskattningen av trafiken. En utsläppsgräns som baserar sig på den allmänt tillämpade mätmetoden är ett naturligt, teknikneutralt och tydligt sätt att fastställa den gräns som ska följas för att en bil ska omfattas av det föreslagna stödet. Utskottet understöder den definition som föreslås i propositionen, eftersom den är teknikneutral och kan anses vara tillförlitlig och objektiv.

Den föreslagna gränsen på 100 gram har i propositionen fastställts så att stödet på basis av utsläppsdata från de bilmodeller som för närvarande finns på marknaden omfattar alla laddhybrider samt ett litet antal gasbilar och fullhybridbilar. På basis av uppgifter om utsläpp från bilar som finns på marknaden kommer stödet inte att omfatta bilar som inte alls innehåller hybridteknologi. Om den föreslagna gränsen sänks, gäller stödet i praktiken endast laddhybridbilar. Om gränsen i stället höjs, inkluderas flera gasbilar, men samtidigt också bensin- och dieselbilar som saknar hybridteknik. Därför anser utskottet att gränsvärdet har fastställts på rätt nivå, eftersom det avgränsar vilka bilar som ska omfattas av stödet på rätt sätt i förhållande till de uppställda målen.

Utskottet understryker vikten av att bevaka konsekvenserna av propositionen också för bilförmånsens del. Tillräcklig uppföljning och konsekvensbedömning gör det möjligt att utveckla förmånen så att den blir mer kostnadseffektiv och så att regleringen på ett teknikneutralt sätt beaktar den tekniska utvecklingen. Utskottet framhåller också vikten av en rättvis och balanserad fördelning av stödet.

Begränsningen angående skogsavdraget

Utskottet anser det inte motiverat att begränsa tillämpningen av skogsavdraget på det sätt som föreslogs under sakkunnigutfrågningen. Enligt propositionen behövs begränsningen för att säkerställa att skogsavdraget gäller skogar som förvärvats skatteåret 2022 eller senare endast om minst hälften av delägarlagets andelar vid utgången av skatteåret ägs av fysiska personer och dödsbon och deras innehav inte baserar sig på en investering i en placeringsfond eller en AIF-fond. Det garanterar också att skattesystemet är konsekvent, eftersom samfund och näringssammanslutningar inte har rätt till skogsavdrag.

Dessutom påpekar utskottet att den föreslagna begränsningen av skogsavdraget endast gäller skogar som förvärvats 2022 eller senare, så avdrag kan på samma sätt som hittills göras för alla befintliga samfälliga skogar som förvärvats före 2022. Genom den föreslagna ändringen är alla samfälliga skogar i fortsättningen i samma situation med tanke på rätten till skogsavdrag.

Räntan på en skuld som hänför sig till förvärvet av en andel av en samfällad förmån

I propositionen föreslås det uttryckligen att räntorna på en skuld som hänför sig till förvärv av en andel av en samfällad förmån som används för inkomstens förvärvande ska vara avdragsgilla ränteutgifter. Enligt ikraftträdandebestämmelsen ska ändringarna av inkomstskattelagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2022.

Utskottet anser att frågan om huruvida räntan på en skuld som hänför sig till anskaffning av en andel av en samfällad förmån som används för inkomstens förvärvande är avdragsgill eller inte är

Betänkande FiUB 16/2021 rd

synnerligen oklar. Beskattningspraxis har utan någon uttrycklig bestämmelse i lag ändrats i fråga om rätten att dra av räntan, vilket kan anses problematiskt med tanke på den skattskyldiges rätts-säkerhet och på förutsägbarheten.

Utskottet anser att skattesystemets struktur som helhet bör beaktas vid beskattningen av en del-ägare i en samfälld förmån. Effektivitetsprincipen vid beskattningen och de administrativa orsa-kerna bidrog till att man vid inkomstbeskattningen beslutade att beskatta en samfälld förmån som en separat skattskyldig i stället för ett stort antal delägare. För att undvika dubbelbeskattning fö-reskrevs det samtidigt att den andel av inkomsten av en samfälld förmån som en delägare får inte ska betraktas som skattepliktig inkomst för delägaren. I lagstiftningen har det inte tagits ställning till huruvida räntorna på en skuld som hänför sig till anskaffning av en andel av en samfälld för-mån som används för inkomstens förvärvande är sådana icke avdragsgilla utgifter som avses i 31 § 4 mom. i inkomstskattelagen.

På grund av denna oklara situation och för att främja de skattskyldigas rättssäkerhet anser utskot-tet att det är nödvändigt att ändra lagens ikraftträdandebestämmelse i fråga om rätten att dra av ränta. Således föreslår utskottet att bestämmelsen om ränteutgifter i 58 § i inkomstskattelagen ska tillämpas första gången vid beskattningen för 2021. Utskottet betonar att en retroaktiv tillämp-ning av bestämmelsen innebär en förändring till förmån för den skattskyldige, och utskottet för-håller sig fortfarande mycket restriktivt till retroaktiv reglering.

Motionerna

Med hänvisning till det som sagts ovan föreslår utskottet att lagmotionerna och åtgärdsmotioner-na förkastas.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Finansutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 1, 3 och 4 i proposition RP 142/2021 rd utan ändringar.

Riksdagen godkänner lagförslag 2 i proposition RP 142/2021 rd med ändringar. (Utskot-tets ändringsförslag)

Riksdagen förkastar lagförslagen i lagmotionerna LM 34/2019 rd, LM 50/2020 rd, LM 60/2020 rd, LM 62/2020 rd, LM 72/2020 rd och LM 32/2021 rd.

Riksdagen förkastar åtgärdsmotionerna AM 53/2020 rd, AM 82/2020 rd, AM 85/2020 rd, AM 123/2020 rd och AM 130/2020 rd.

Betänkande FiUB 16/2021 rd

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om inkomstskatteskalen för 2022

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Vid beskattningen för 2022 bestäms den inkomstskatt för förvärvsinkomst som enligt inkomstskattelagen (1535/1992) ska betalas till staten i enlighet med en progressiv inkomstskatteskala enligt följande:

Beskattningsbar förvärvsinkomst, euro	Skatt vid nedre gränsen, euro	Skatt på den del av inkomsten som överskrider den nedre gränsen, %
19 200	8	6
28 700	578	17,25
47 300	3 786,5	21,25
82 900	11 351,5	31,25

2 §

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring och temporär ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen (1535/1992) 55 § 1 mom., 58 § 1 mom., 106 §, 125 § 2 mom. och 127 a § 3 mom.,
av dem 58 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1116/2018, 106 § och 125 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1205/2020 och 127 a § 3 mom. sådant det lyder i lag 929/2012, samt
fogas till 64 a §, sådan den lyder i lag 1205/2020, temporärt ett nytt 3 mom. samt till lagen temporärt en ny 127 f § som följer:

55 §

Skogsavdrag

Fysiska personer, dödsbon och av dem bildade beskattningssammanslutningar samt samfällda förmåner har rätt att före de avdrag som avses i 56 § göra skogsavdrag från den kapitalinkomst av skogsbruk som de förvärvat från en fastighet som ska anses som en gårdsbruksenhet. Samfällda skogar har dock rätt att göra skogsavdrag på basis av skog som förvärvats under skatteåret 2022 eller därefter endast om minst hälften av andelarna i dess delägarlag vid utgången av skatteåret ägs av fysiska personer och dödsbon och deras ägande inte baserar sig på en placering som gjorts i en sådan placeringsfond eller AIF-fond som föreskrivs i lagen om placeringsfonder eller lagen om förvaltare av alternativa investeringsfonder.

— — — — —

58 §

Ränteutgifter

En skattskyldig har rätt att från sina kapitalinkomster dra av räntorna på sina skulder, om skulden hänför sig till förvärvande av skattepliktig inkomst, såsom vilken betraktas också dividendinkomst oberoende av att dividendinkomsten med stöd av 33 a—33 d § utgör skattefri inkomst (*skuld för inkomstens förvärvande*). Som skattepliktig inkomst betraktas dock inte delägarlån som med stöd av 53 a § räknas som den skattskyldiges inkomst. Som skuld för inkomstens förvärvande betraktas också skuld som hänför sig till förvärv av en andel av en samfälld förmån som används för inkomstens förvärvande.

— — — — —

Betänkande FiUB 16/2021 rd

64 a §

Temporära skattelättnader för anställningsförmåner inom trafiken åren 2021—2025

Under skatteåren 2022—2025 dras det från beskattningsvärdet för bilförmånen av 85 euro för varje sådan månad som förmånen har uppkommit vid användning av en bil vars koldioxidutsläpp under körning enligt 10 § 1 mom. i bilskattelagen är minst 1 och högst 100 gram per kilometer. Bestämmelsen tillämpas på bilar som genomgått första registrering i Finland 2021 eller därefter.

106 §

Grundavdrag vid kommunalbeskattningen

Om en skattskyldig fysisk person har en nettoförvärvsinkomst som efter de ovannämnda avdragen inte överstiger 3 740 euro, ska detta belopp dras av från nettoförvärvsinkomsten. Om nettoförvärvsinkomstens belopp efter de nämnda avdragen överstiger fullt grundavdrag, ska avdraget minskas med 18 procent av den överskjutande inkomsten.

125 §

Arbetsinkomstavdrag

Avdraget utgör 13 procent av det belopp med vilket de inkomster som avses i 1 mom. överstiger 2 500 euro. Avdraget är dock högst 1 930 euro. När den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst överstiger 33 000 euro, minskar avdraget med 1,96 procent av det belopp med vilket nettoförvärvsinkomsten överstiger 33 000 euro. Avdraget görs före andra avdrag från inkomstskatten.

127 a §

Hushållsavdrag

Hushållsavdrag beviljas inte, om direkt för samma arbetsprestation har erhållits stöd för närståendevård, servicesedel som beviljats av kommunen för social- och hälsovård, stöd som avses i lagen om stöd för hemvård och privat vård av barn eller lönesubvention enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Avdrag beviljas heller inte med anledning av arbete som innebär underhåll eller ombyggnad av en bostad, om reparationsunderstöd för reparation av bostaden har beviljats av statens eller något annat offentligt samfunds medel.

Betänkande FiUB 16/2021 rd

127 f §

Hushållsavdragets maximibelopp och undantagen från grunderna för avdraget under skatteåren 2022—2027

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 127 a § 1 mom. är hushållsavdraget under skatteåren 2022—2027 högst 3 500 euro per år, dock så att i det ovannämnda maximibeloppet under skatteåren 2022—2023 kan ingå ett avdrag på högst 2 250 euro som beviljas på basis av annat avdragsgillt arbete än på basis av avstående från oljeuppvärmning och på basis av sedvanligt hushållsarbete, omsorgsarbete och vårdarbete. Under skatteåren 2024—2027 kan i maximibeloppet ingå ett avdrag på högst 2 250 euro som beviljas på basis av annat avdragsgillt arbete än på basis av avstående från oljeuppvärmning.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 127 b § 1 och 2 punkten får den skattskyldige under skatteåren 2022—2023 för sedvanligt hushållsarbete, omsorgsarbete och vårdarbete och under skatteåren 2022—2027 för avstående från oljeuppvärmning dra av

1) arbetsgivares sjukförsäkringsavgift, obligatorisk arbetspensionsavgift, olycksfallsförsäkringspremie, arbetslöshetsförsäkringspremie och grupplivförsäkringspremie som den skattskyldige har betalt för sådant arbete som berättigar till hushållsavdrag samt dessutom 30 procent av den utbetalda lönen,

2) 60 procent av en ersättning för sådant arbete som berättigar till hushållsavdrag och som har betalats till en i förskottsuppbörsregistret införd person som avses i 25 § i lagen om förskottsuppbörd och som idkar inkomstskattepliktig verksamhet; ett motsvarande avdrag får göras också för en ersättning för arbete som har betalats på basis av arbete som utförts i en annan stat som hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet om den skattskyldige visar att betalningsmottagaren inte har gjort sig skyldig till sådana försummelser som avses i 26 § i lagen om förskottsuppbörd.

Med avstående från oljeuppvärmning avses åtgärder för ändring av ett byggnadsspecifikt uppvärmningssystem genom vilka ett oljeuppvärmningssystem avlägsnas och ersätts med ett annat uppvärmningssystem än ett byggnadsspecifikt uppvärmningssystem som använder fossila bränslen.

I övrigt tillämpas på hushållsavdrag som beviljas på basis av avstående från oljeuppvärmning och på basis av sedvanligt hushållsarbete, omsorgsarbete och vårdarbete vad som föreskrivs i 127 a—c §.

Denna lag träder i kraft den 20 . Lagens 64 a § 3 mom. gäller till och med den 31 december 2025 och lagens 127 f § gäller till och med den 31 december 2027. **Lagens 58 § tillämpas dock första gången vid beskattningen för 2021.**

Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2022. Lagens 64 a § 3 mom. tillämpas vid beskattningen för 2022—2025 och 127 f § vid beskattningen för 2022—2027.

3.

Lag

om ändring av 7 § i lagen om källskatt för löntagare från utlandet

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om källskatt för löntagare från utlandet (1551/1995) 7 § som följer:

7 §

Tillämpningen av lagen i landskapet Åland

Om på lön som en löntagare från utlandet uppbär ska betalas kommunalskatt till en kommun i landskapet Åland är beloppet av källskatten på löneinkomst 14,5 procent. Om förutsättningar för tillämpningen av denna paragraf föreligger, ska anteckning därom göras i löntagarens skattekort.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2022. Lagens 7 § tillämpas dock på löneinkomst som betalats för åren 2020 och 2021 på ansökan av den skattskyldige oberoende av de tidsfrister som anges i 4 § i lagen.

4.

Lag

om ändring av 6 § i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen om Enheten för utredning av grå ekonomi (1207/2010) 6 § 1 mom. 20 punkten, sådan den lyder i lag 454/2017, som följer:

Betänkande FiUB 16/2021 rd

6 §

Syftet med fullgöranderapporter

Fullgöranderapporter utarbetas till stöd för

20) möjligheten för upphandlande enheter att i upphandlingsförfaranden och upphandlingar som underskrider de nationella tröskelvärdena i enlighet med lagen om offentlig upphandling och koncession (1397/2016) och lagen om upphandling och koncession inom sektorerna vatten, energi, transporter och posttjänster (1398/2016) kontrollera huruvida de av prövning beroende grunder för uteslutning av anbudsgivare och anbudsgivares underleverantörer som avses i 78 § och 81 § 1 mom. i den förstnämnda lagen föreligger,

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors 16.11.2021

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Johannes Koskinen sd
vice ordförande Arto Pirttilahti cent
medlem Anders Adlercreutz sv
medlem Tarja Filatov sd
medlem Timo Heinonen saml
medlem Katja Hänninen vänst
medlem Vilhelm Junnila saf
medlem Esko Kiviranta cent
medlem Jari Koskela saf
medlem Katri Kulmuni cent
medlem Pia Lohikoski vänst
medlem Sari Multala saml
medlem Raimo Piirainen sd
medlem Sari Sarkomaa saml
medlem Sami Savio saf
medlem Iiris Suomela gröna
medlem Pia Viitanen sd
medlem Ville Vähämäki saf
ersättare Sari Essayah kd
ersättare Anne Kalmari cent
ersättare Merja Kyllönen vänst.

Betänkande FiUB 16/2021 rd

Sekreterare var

utskottsråd Ilkka Lahti.

Betänkande FiUB 16/2021 rd
Reservation1 /saf

RESERVATION 1 /saf

Motivering

Om bidragsfällorna i fråga om att ta emot arbete minskar får vi ökad sysselsättning, vilket ökar statens skatteinkomster och minskar statens utgifter. Arbetsinkomstavdraget är en enkel men effektiv åtgärd som förbättrar sysselsättningen. Höjningen av arbetsinkomstavdraget på det föreslagna sättet minskar de beräknade inkomstskatteintäkterna, och dessutom måste staten kompensera kommunerna för de förlorade skatteintäkterna. Bestämmelser om arbetsinkomstavdraget finns i 125 § i inkomstskattelagen. I Sannfinländarnas alternativ höjs arbetsinkomstavdragets maximibelopp till 2 012 euro och minskningsprocenten ändras till 2,03 procent.

Skatten på pensionsinkomster blir högre än skatten på arbetsinkomster redan vid relativt låga pensionsinkomster. Beskattningen av de allra minsta pensionerna är låg, men den snabba skatteprogressionen leder till skattemässigt oskäliga villkor för personer som bakom sig har en arbetskarriär som berättigar till en skälig pension. I Sannfinländarnas alternativ höjs pensionsinkomstavdraget vid kommunalbeskattningen.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslag 1, 3 och 4 enligt betänkandet,

att riksdagen godkänner lagförslag 2 enligt betänkandet men 101 § 2 mom. och 125 § 2 mom. med ändringar. (*Reservationens ändringsförslag*)

Reservationens ändringsförslag

Lag

om ändring och temporär ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen (1535/1992) 55 § 1 mom., 58 § 1 mom., 101 § 2 mom., 106 §, 125 § 2 mom. och 127 a § 3 mom.,
av dem 58 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1116/2018, 101 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1557/2019, 106 § och 125 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1205/2020 och 127 a § 3 mom. sådant det lyder i lag 929/2012, samt
fogas till 64 a §, sådan den lyder i lag 1205/2020, temporärt ett nytt 3 mom. samt till lagen temporärt en ny 127 f § som följer:

Betänkande FiUB 16/2021 rd
Reservation 1 /saf

101 §

Pensionsinkomstavdrag vid kommunalbeskattningen

Fullt pensionsinkomstavdrag räknas ut så att det från full folkpension som har multiplicerats med talet 1,346 dras av 1 480 euro, varefter återstoden avrundas uppåt till följande hela tio euro. Pensionsinkomstavdraget får dock inte överstiga pensionsinkomstens belopp. Om den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst är större än fullt pensionsinkomstavdrag, minskas avdraget med 49,1 procent av det överskjutande beloppet.

125 §

Arbetsinkomstavdrag

Avdraget utgör 13 procent av det belopp med vilket de inkomster som avses i 1 mom. överstiger 2 500 euro. Avdraget är dock högst 2 012 euro. När den skattskyldiges nettoförvärvsinkomst överstiger 33 000 euro, minskar avdraget med 2,03 procent av det belopp med vilket nettoförvärvsinkomsten överstiger 33 000 euro. Avdraget görs före andra avdrag från inkomstskatten.

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i FiUB)

Helsingfors 16.11.2021

Ville Vähämäki saf
Sami Savio saf
Jari Koskela saf
Vilhelm Junnila saf

Betänkande FiUB 16/2021 rd
Reservation 2 /saml

RESERVATION 2 /saml

Motivering

Enligt regeringsprogrammet ska beskattningen stödja de mål som har ställts upp för den ekonomiska politiken och sysselsättningspolitiken samt den internationella konkurrenskraften och livskraften i hela Finland. I regeringsprogrammet eftersträvades dock en skärpning av beskattningen med över 700 miljoner euro. Den skattepolitik som genomdrivits står i fundamental konflikt med regeringens egna mål. Genom den planerade landskapsskatten ändrar regeringen beskattningsstrukturen så att beskattningen av arbete skärps automatiskt. Skärpningen av förvärvsinkomstbeskattningen höjer skattekilen på arbete och gör det mindre lönsamt att låta utföra arbete och ta emot arbete.

Tyngdpunkten i beskattningen måste flyttas från beskattning av arbete och risktagning till konsumtions- och miljöskatter. Regeringen lyckas delvis med att skärpa beskattningen av skadlig verksamhet. Däremot lindras inte beskattningen av arbete. Medborgarnas totala skattebörda skärps proportionellt. Det är rena giftet för finländska företag, hushållens konsumtion och utvecklingen av sysselsättningen. Den höga totala skattesatsen försvagar investeringarna och hotar förhindra att vi får del av den kortvariga tillväxten efter coronatiden. Höga skatter och den strama skatteprogressionen utgör strukturella problem.

Förvärvsinkomstbeskattningen skärps

Regeringen håller på att ändra beskattningen strukturellt så att beskattningen av arbete skärps. I slutsatserna från den parlamentariska arbetsgrupp som behandlat landskapsskatten konstateras det att den nya skatten, som bereds under ledning av finansminister Saarikko, med stor sannolikhet kommer att leda till en skärpning av beskattningen av arbete. Utöver kommunalskatten och den statliga skatten skapas det en tredje skatt, och ingen kan kontrollera hur stor löntagares totala skattebörda blir. Skatten kan i teorin försvaras genom att den kopplar områdets skattebörda till servicenivån. I praktiken skulle det att situationen i de olika välfärdsområdena är mycket varierande kräva en mycket låg skattesats som kompletteras av en mycket kraftig utjämningsmekanism. En skarp utjämningsmekanism leder till att skattens positiva stimulanseffekter helt försvinner. Dessutom är den nya skatten kraftigt procyklisk. Genom skatten finansieras social- och hälsovårdsutgifterna, som varierar kraftigt med konjunkturerna. Kopplingen leder till att utgifterna stiger i och med att skattebasen minskar, vilket leder till ett behov av att ytterligare skärpa skatterna.

En hög beskattning av arbete är skadlig i alla inkomstklasser. Med låga inkomster minskar det incitamenten att ta emot arbete. För medelinkomsttagare blir en hög och snabbt åtstramad beskattning ett straff för arbete och kringskär incitamenten att utveckla sin kompetens eller eftersträva mer ansvarsfulla arbetsuppgifter. Finland beskattar exceptionellt strängt sin viktigaste konkurrensfaktor, det vill säga kompetens. I internationell jämförelse är beskattningen hård för toppförmågor och experter. Under de senaste åren har högutbildades nettoflyttning från Finland ökat oroväckande. I Tyskland finns det i relation till folkmängden dubbelt så många poster på chef- och

Betänkande FiUB 16/2021 rd

Reservation 2 /saml

expertnivå som i Finland. Denna befolkningsgrupp och arbetstillfällena för dem konkurrerar på den internationella marknaden. Etableringen av arbetsplatser påverkas i hög grad av skattenivån.

Regeringen driver en motstridig politik i fråga om experterna. Den höjer beskattningen av arbete med högt mervärde för personer som nu arbetar i Finland. Samtidigt sänker den beskattningen av utländska experter och inser att det är svårt att locka toppexperter på internationell nivå till Finland med de allmänna skattesatserna för arbete. Det är ytterst viktigt att Finland förblir konkurrenskraftigt också för människor från andra länder. Därför är det lätt att stödja en skälig beskattning för utländska nyckelpersoner. Samma sporrande effekt bör dock gälla också för den inhemska arbetskraften. I Finland måste vi kunna utföra och låta utföra många typer av arbete med hög produktivitet. Nu kan en finländsk toppexpert bli tvungen att betala mer än 22 procentenheter högre skatt än en utländsk toppexpert.

På det hela taget har regeringen också stramat åt de indirekta skatterna och går vidare med åtstramningarna. Som motvikt till den hårda skärpningen av miljöskatterna behöver förvärvsinkomstskatten lindras markant. Samlingspartiet föreslår i sin egen alternativa budget skattelättnader på sammanlagt mer än en miljard euro för alla löntagare och pensionärer nästa år. Skattepolitiken måste omstruktureras så att den totala skattebelastningen kan vändas nedåt och Finlands internationella konkurrenskraft stärkas. Efter krisen blir det ekonomisk uppgång igen. Finland måste nu beslutsamt genomföra reformer genom vilka vi kan få del av tillväxten.

Skattestimulans i samband med coronakrisen skulle ytterligare påskynda den ekonomiska tillväxten

Finlands Bank gjorde under 2020 simuleringar av olika stimulansåtgärder åt den arbetsgrupp som under ledning av Vesa Vihriälä planerade den finanspolitiska strategin för coronakrisen. Finlands Bank jämförde effekterna av skattestimulans och utgiftsstimulans. Enligt jämförelsen skulle skattestimulans ha haft dynamiska effekter som driver på den ekonomiska tillväxten. Till skillnad från utgiftsstimulans skulle en skattestimulans ha drivit på tillväxten under en längre tid. Av ideologiska skäl stimulerade Marins regering ekonomin endast genom att öka de offentliga utgifterna.

Skattestimulans har använts i nästan alla centrala jämförelseländer. Till exempel i Sverige görs kraftiga skattelättnader. Rot- och rutavdraget höjs från 5 000 euro till cirka 7 000 euro. Det finns inget särskilt skäl till att Finland skulle vara det enda landet i världen där skattestimulansen inte fungerar.

Samlingspartiet anser att en skattestimulering skulle ha genomförts utifrån människornas utgångspunkter och på marknadsvillkor. Skattestimulansen riktas via marknadsmekanismen till objekt som med största sannolikhet kommer att generera ny tillväxt. Undersökningar visar att utgiftsstimulering har svag precision och lämpar sig dåligt för kriser. Eftersom effekterna av utgifts- och skattestimulering är mycket osäkra är det dålig konjunkturpolitik att låta bli att använda den ena av metoderna. Marins regering uteslöt skattestimulering av ideologiska skäl.

Betänkande FiUB 16/2021 rd
Reservation 2 /saml

Hushållsavdrag för hela folket

Hushållsavdraget stöder sysselsättningen och motverkar svart ekonomi. Avdraget är också ett viktigt stöd i synnerhet för barnfamiljer och för anskaffning av tjänster som underlättar vardagen för äldre. Det sänker tröskeln för att låta utomstående professionella utföra hemarbete och reparationer samtidigt som det förebygger svart ekonomi.

I budgeten för 2020 försvagade regeringen hushållsavdraget. Maximibeloppet sänktes från 2 400 euro till 2 250 euro. Dessutom sänktes den avdragbara procentuella andelen av kostnaderna från 50 procent till 40 procent när det gäller arbete och från 20 procent till 15 procent när det gäller löner. Regeringen uppger sig eftersträva högre sysselsättning och effektiv bekämpning av svart ekonomi. Beslutet att försämra hushållsavdraget strider mot båda målen. Försämringen höjer priset på renoverings- och hemservice och minskar efterfrågan på tjänster.

Nu föreslår regeringen tidsbundna förbättringar av hushållsavdraget. Det är bra att regeringen erkänner sitt misstag att sänka hushållsavdraget. De föreslagna förbättringarna går i rätt riktning men är tyvärr otillräckliga. De föreslagna höjningarna gäller endast temporärt och borde vara dubbelt så stora. Eftersom de är tidsbundna kan deras konsekvenser för hushållen, den grå ekonomin, de offentliga finanserna eller sysselsättningen knappast bedömas på ett tillförlitligt sätt.

Samlingspartiet skulle avsevärt förbättra avdraget och ändra det tekniskt så att alla kan dra nytta av det. Samlingspartiet föreslår att hushållsavdraget höjs till 5 000 euro, alltså samma nivå som i Sverige före krisen, att den avdragsgilla procentandelen av arbetsersättningen höjs till 60 procent och att löneersättningarna höjs till 40 procent. Samlingspartiet vill slopa självriskandelen på 100 euro för alla. Samlingspartiet vill också göra det möjligt för hushållen att få gottgörelse direkt i fakturan. Köparen av tjänsten ska få ett förhandsavdrag som ska beaktas i den slutliga beskattningen.

Vi föreslår ett bättre hushållsavdrag för personer över 75 år. Detta stöder de äldres boende i hemmet, sparar in på omsorgsutgifterna och ökar sysselsättningen inom hemservicesektorn. Samlingspartiet föreslår att rätten till skatteavdrag för hushållsarbete för personer över 75 år höjs till 70 procent och att det för köp av tjänster beviljas högst 1 200 euro per år i stöd till dem vars skatter inte räcker till för att göra avdraget. Hushållsavdraget blir då en kombination av direkt stöd och skattelättnad för låginkomsttagare.

Förslag

Vi föreslår

att riksdagen godkänner lagförslag 1—4 enligt betänkandet,

att riksdagen godkänner fem uttalanden. (*Reservationens förslag till uttalanden*)

Betänkande FiUB 16/2021 rd
Reservation 2 /saml

Reservationens förslag till uttalanden

- 1. Riksdagen förutsätter att regeringen förbinder sig att säkerställa att inga löntagare får skärpt beskattning under denna valperiod.*
- 2. Riksdagen förutsätter att regeringen överlämnar propositioner till riksdagen om ändring av inkomstskattelagen och höjning av arbetsinkomstavdraget så att beskattningen för dem som får löne- och pensionsinkomster enligt en statisk bedömning minskar med sammanlagt 800 miljoner.*
- 2. Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen med förslag om att hushållsavdraget enligt 127 a § i inkomstskattelagen höjs till den svenska nivån så att avdragets maximibelopp är 5 000 euro, rätten till skatteavdrag för arbetsersättning höjs till 60 procent och löneersättningen till 40 procent.*
- 3. Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition till riksdagen med förslag till slopande av självriskandelen på 100 euro för hushållsavdraget enligt 127 a § i inkomstskattelagen.*
- 4. Riksdagen förutsätter att regeringen överlämnar en proposition till riksdagen med förslag till reform av hushållsavdraget enligt 127 a § i inkomstskattelagen så att den som köper en tjänst som berättigar till avdrag kan dra nytta av avdraget redan vid faktureringen av tjänsten.*
- 5. Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition med förslag om att se över hushållsavdraget enligt 127 a § i inkomstskattelagen i fråga om personer över 75 år på så sätt att rätten till avdrag för hushållsarbete höjs till 70 procent, självrisken på 100 euro slopas och det för köp av tjänster beviljas högst 1 200 euro per år i stöd till dem vars skatter inte räcker till för att göra avdraget.*

Helsingfors 16.11.2021

Timo Heinonen saml
Sari Multala saml
Sari Sarkomaa saml

Betänkande FiUB 16/2021 rd
Reservation 3 /kd

RESERVATION 3 /kd

Motivering

Vår riksdagsgrupp anser att det på grund av den ekonomiska kris som coronakrisen har orsakat är nödvändigt att lindra beskattningen av arbete för att köpkraften och incitamenten att ta emot arbete ska förbättras. Inflationen i världsekonomin har redan fått genomslag i konsumentpriserna, och priserna förväntas fortsätta stiga under de närmaste åren. Det finns till och med risk för stagflation.

Hållbarhetsunderskottet och den oundvikliga ökningen av social- och hälsovårdsutgifterna, liksom också en eventuell landskapsskatt, hotar att höja finländarnas totala skattegrad. I det här läget får inkomstbeskattningen inte skärpas. På motsvarande sätt bör man genom beskattning rikta mer stöd än vad regeringen föreslår till familjer, hem och vård i hemmet. När statsskulden ökar mycket kraftigt bör också olika skatteavdrag, såsom rätten till skatteavdrag för arbetsmarknadsorganisationernas medlemsavgifter, granskas.

Stöd till närståendevårdare: skattefrihet för arvodel för närståendevård

Med närståendevård avses att vård av och omsorg om en äldre, funktionsnedsatt eller sjuk person ordnas i hemförhållanden med hjälp av en anhörig eller någon annan som står den vårdbehövande nära. Närståendevården gör det ofta möjligt att anpassa vården på olika sätt så att den blir en del av familjens liv. Vården består av behövlig service till den som vårdas och av det vårdararvode som betalas till närståendevårdaren samt av olika former av frivillig service som stöder närståendevården.

Stödet till närståendevård bör vara en av de viktigaste åtgärderna för att minska behovet av institutionsvård. Närståendevården är samhälleligt sett den mest ekonomiska och ofta den mänskligaste och bästa formen av vård för både den vårdbehövande och vårdaren. Men det minimiarvode som för närvarande betalas till närståendevårdare är lågt och motsvarar inte alls den krävande uppgiften. I vissa fall är det låga arvodel rentav ett hinder för närståendevården eftersom det inte räcker till för den grundläggande försörjningen. Skattefrihet för stödet för närståendevård skulle avsevärt underlätta närståendevårdares och vårdtagares försörjning och göra närståendevården till ett alternativ för flera. Vi föreslår skattefrihet för stödet för närståendevård för att underlätta närståendevårdares och vårdtagares försörjning och för att göra närståendevården till ett mer lockande alternativ.

Minska skatteavdraget för arbetsmarknadsorganisationers medlemsavgifter

Medlemsavgifter till arbetsmarknadsorganisationer är utgifter för inkomstens förvärvande (31 § 1 mom. 6 punkten i inkomstskattelagen). Avgifterna får dras av från löneinkomsten till fullt belopp (95 § 1 mom. 2 punkten) och på dem tillämpas inte gränsen på 750 euro för avdraget för övriga utgifter för inkomstens förvärvande (95 § 1 mom. 4 punkten). Som medlemsavgift till en arbetsmarknadsorganisation betraktas den medlemsavgift som betalas till arbetsmarknadsorganisatio-

Betänkande FiUB 16/2021 rd Reservation 3 /kd

nen och dess medlemsföreningar. Också de extra medlemsavgifter som bestäms enligt organisationens stadgar är avdragbara som medlemsavgifter.

Olika skatteavdrag undergräver skattebasen och ger sällan ett önskat resultat. Avdragsrätten för medlemsavgifter till fackförbund är en kvarleva från gångna tider som är svår att förstå. Medlemmar i andra allmännyttiga organisationer har ingen rätt att dra av medlemsavgifterna i beskattningen. Exempelvis kyrkans medlemmar får inte ett sådant skatteavdrag trots att medlemsavgifter ofta är i samma klass som löntagarorganisationernas. Dessutom har vissa fackförbund innehav som de använder företagsmässigt för operationer på den fria marknaden. Då kan medlemmarnas skatteavdrag rentav betraktas som ett slags indirekt företagsstöd.

I och med att statsskulden ökar mycket kraftigt bör alla skatteavdrag ses över och effekterna av dem utvärderas. För en jämlik behandling av arbetsmarknadens organisationer måste också arbetsgivarorganisationernas rätt att dra av medlemsavgifterna i beskattningen slopas. Det är inte lätt att räkna hur det påverkar skatteinkomsterna, men man kan uppskatta att det uppgår till åtminstone 25 miljoner euro. En halvering av avdraget skulle öka skatteinkomsterna med cirka 90 miljoner euro.

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner lagförslag 1, 3 och 4 enligt betänkandet,

att riksdagen godkänner lagförslag 2 med följande ändringar, och (*Reservationens ändringsförslag*)

att riksdagen godkänner två uttalanden. (*Reservationens förslag till uttalanden*)

Reservationens ändringsförslag

2.

Lag

om ändring och temporär ändring av inkomstskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen (1535/1992) 55 § 1 mom., 58 § 1 mom., 95 § 1 mom. 2 punkten, 106 §, 125 § 2 mom. och 127 a § 3 mom.,

Betänkande FiUB 16/2021 rd
Reservation 3 /kd

av dem 58 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1116/2018, 106 § och 125 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1205/2020 och 127 a § 3 mom. sådant det lyder i lag 929/2012, samt fogas till 64 a §, sådan den lyder i lag 1205/2020, temporärt ett nytt 3 mom., till 92 § en ny 28 punkt samt till lagen temporärt en ny 127 f § som följer:

92 §

Skattefria sociala förmåner

Skattepliktig inkomst är inte

28) vårdarvode som betalas till närståendevårdare med stöd lagen om stöd för närståendevård (937/2005).

95 §

Avdrag för inkomstens förvärvande

Den skattskyldige får från sin löneinkomst dra av

2) 50 procent av medlemsavgifter till arbetsmarknadsorganisationer och avgifter till arbetslöshetskassor.

Ikraftträdandebestämmelsen
(Som i FiUB)

Reservationens förslag till uttalanden

1. Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition med förslag till lag om ändring av 92 § i inkomstskattelagen så att det vårdarvode som betalas till närståendevårdare enligt lagen om stöd för närståendevård i fortsättningen inte ska vara skattepliktig inkomst.

2. Riksdagen förutsätter att regeringen lämnar en proposition med förslag till ändring av 95 § i inkomstskattelagen så att den skattskyldige från sina löneinkomster kan dra av 50 procent av sina medlemsavgifter till arbetsmarknadsorganisationer i form av ett avdrag för inkomstens förvärvande, i stället för att medlemsavgiften får dras av till fullt belopp som nu.

Helsingfors 16.11.2021

Sari Essayah kd